

11 Μαΐου, 1995

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

BULFRACHT,

Ενάγοντες,

v.

THIRD WORLD STEEL COMPANY LTD.,

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 121/90).

Λέξεις και φράσεις — “Conveniently”, στη Δ.86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου — Εύρος έννοιας — Εξουσία του Δικαστηρίου να διατάσσει διαγραφή από δικόγραφα.

5 *Δικονομία Ναυτοδικείου — Διαγραφή αξιώσεων και ισχυρισμών από δικόγραφα — Δ.86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου — Εγγενείς εξουσίες του Δικαστηρίου.*

10 *Ναύλος — Νομιμότητα αξίωσης συμψηφισμού ή ανταπαίτησης σε αγωγή για ναύλο — Αρχή δικαίου περί απαραδέκτου αξιώσεως συμψηφισμού ή μείωσης ναύλου για οποιοδήποτε λόγο.*

15 *Οι ενάγοντες, καταχώρησαν αίτηση με την οποία ζητούν διαγραφή της ανταπαίτησης των εναγομένων καθώς και της της παραγράφου της απαιτήσεως, όπου ισχυρίζονται παράβαση ρητών όρων της συμφωνίας ναύλωσης και διεκδικούν δικαίωμα συμψηφισμού και/ή μείωσης του ναύλου.*

20 *Προηγούμενη αίτηση των εναγομένων για αναστολή της διαδικασίας και παραπομπή του αντικειμένου της αγωγής σε διαιτησία, απορρίφθηκε, επειδή το Δικαστήριο θεώρησε ότι η αξίωση για πληρωμή ναύλου δεν αποτελούσε διαφορά που θα μπορούσε να παραπεμφθεί δυνάμει των σχετικών όρων του ναυλοσυμφώνου.*

25 *Οι ενάγοντες ισχυρίζονται, ότι οι εναγόμενοι δεν εδικαιούντο, μετά την απόφαση αυτή να καταχωρήσουν υπεράσπιση που να περιέχει ανταπαίτηση συμψηφισμού και/ή μείωσης ναύλου και ζητούν βάσει της*

Δ.86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου, τη διαγραφή των σχετικών ισχυρισμών και ανταπαίτησης. Η ερμηνεία που δίδουν στη φράση “conveniently disposed of” που ουσιαστικά ρυθμίζει τις σχετικές εξουσίες του Δικαστηρίου, είναι ότι αυτή σημαίνει ή/και υπονοεί “στην κατάλληλη περίπτωση”. Συνειπώς, εισηγήθηκαν, μια νομικά ανεπίτρεπτη ανταπαίτηση δεν μπορεί να δικαστεί “καταλλήλως” (conveniently), ιδιαίτερα όπως στην παρούσα, όπου διεκδικείται ναύλος.

5

Αντίθετα, ο δικηγόρος των εναγομένων προτείνει ότι η φράση, αναφέρεται στο κατά πόσο θα ήταν πρακτικά σωστό ή θα εξοικονομούσε χρόνο και έξοδα στην εκδίκαση της συνολικής διαφοράς των διαδίκων.

10

Αποφασίστηκε, ότι:

(1) Η λέξη “conveniently” (“βολικά” ή “κατάλληλα”), είναι ευρεία και επιδεχόμενη πολλές ερμηνείες με στόχο να δώσει ευρεία δικαστική ευχέρεια στο Δικαστήριο και καλύπτει περιπτώσεις όπου νομικά ανεπίτρεπτες θέσεις εισάγονται στα δικόγραφα.

15

(2) Η εξουσία του Δικαστηρίου για διαγραφή παραγράφου από δικόγραφο, δε στηρίζεται μόνο στη Δ.86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου, αλλά υπάρχει και στις εγγενείς εξουσίες του με πλαίσιο ευρύτερο των προνοιών της Δ.86.

20

(3) Η ύπαρξη ανταπαίτησης ή συμψηφισμού στα δικόγραφα που κρίνονται εκ προοιμίου απαράδεκτες αξιώσεις, δίδει νομικό έρεισμα και εξουσία στο Δικαστήριο να ενεργοποιήσει τις εξουσίες που του δίδονται από τη Δ.86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου για διαγραφή τους.

25

(4) Αναγνωρίζεται σαν κανόνας δικαίου η αρχή, ότι δεν χωρεί συμψηφισμός ή μείωση ναύλου για οποιοδήποτε λόγο.

30

(5) Η απαίτηση για πληρωμή ναύλου, εξομοιώνεται με χρέος δυνάμει συναλλαγματικής.

35

(6) Η συμπερίληψη από μέρος των εναγομένων ανταπαίτησης και συμψηφισμού σε αγωγή εναντίον τους για ναύλο, είναι νομικά ανεπίτρεπτη και συνεπώς θα πρέπει να διαγραφούν, αλλά οποιεσδήποτε αξιώσεις τους έναντι των εναγόντων μπορούν να διεκδικηθούν είτε με ξεχωριστή αγωγή, είτε με παραπομπή σε δαιτησία.

40

Η αίτηση έγινε δεκτή, με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις :

5 *Colonial Bank (Now Bank of Boston Connecticut) v. European, Grain and Shipping Ltd (The "Dominique")* [1989] 1 Lloyd's Rep. 431,

Aries Tanker Corporation v. Total Transport Ltd (The Aries) [1977] 1 Lloyd's Rep. 334,

10 *Henriksens Rederi A/S v. T.H.Z. Rolimpex (The "Brede")* [1973] 2 Lloyd's Rep. 333.

Αίτηση σε Αγωγή Ναυτοδικείου.

15 Αίτηση σε αγωγή Ναυτοδικείου με την οποία οι αιτητές - ενάγοντες ζητούν τη διαγραφή της ανταπαιτήσης των εναγομένων καθώς και τη διαγραφή της 6ης παραγράφου της απαίτησης.

Γ. Ιωαννίδης για G. McBride, για τους Ενάγοντες.

20 *Μ. Ηλιάδης, για Τ. Παπαδόπουλο, για τους Εναγόμενους.*

25 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι αιτητές-ενάγοντες με την αίτησή τους αιτούνται τη διαγραφή της ανταπαιτήσης των εναγομένων καθώς και τη διαγραφή της 6ης παραγράφου της απαίτησεως.

30 Έρεισμα στην αίτησή τους βρίσκουν στις πρόνοιες της Διαταγής 86 των Θεσμών Ναυτοδικείου καθώς και στην Πρακτική του Ναυτοδικείου, όπως αυτή εφαρμόζεται δυνάμει των προνοιών της Διαταγής 237 των Θεσμών του Ναυτοδικείου του 1893.

35 Προηγήθηκε της παρούσας αίτησης ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου αυτού (υπό διαφορετική σύνθεση), ημερομηνίας 26 Μαρτίου 1993. Στην απόφασή του ο αδελφός Δικαστής Στυλιανίδης απέρριψε αίτηση των εναγομένων για αναστολή της διαδικασίας και παραπομπής του αντικειμένου της αγωγής σε διαιτησία όπως προνοούσε το ναυλοσύμφωνο, ερμηνεύοντας το σχετικό όρο να αναφέρεται σε διαφορά "dispute" ενώ θεώρησε ότι η αξίωση για πληρωμή ναύλου δεν αποτελούσε διαφορά εφαρμόζοντας ουσιαστικά την πρόσφατη απόφαση της Βουλής των Λόρδων στην *Colonial Bank (Now Bank of Boston Connecticut) v. European, Grain & Shipping Ltd (The "Dominique")* [1989] 1 Lloyd's Rep. 431. Προχώρησε δε και ανέφερε ότι οι απαιτήσεις των εναγομένων, οι οποίες δεν είναι αποδεχτές από τους ενάγοντες, θεωρού-

νται σαν “αμφισβήτηση” (“dispute”) που καλύπτονται από τη σχετική παράγραφο 32 του Ναυλοσυμφώνου για Διαιτησία.

Στις 28/3/94 οι εναγόμενοι καταχώρησαν την Υπεράσπισή τους, η οποία περιέχει και ανταπαίτηση, όπου ισχυρίζονται παράβαση από μέρους των εναγόντων ρητών όρων της συμφωνίας ναύλωσης. Είναι αυτή η επιμονή των εναγομένων, παρά την ενδιάμεση απόφαση που προηγήθηκε στη συμπερίληψη ανταπαίτησης και ισχυρισμών στην Υπεράσπιση (παράγραφος 6) για δικαίωμα συμψηφισμού ή/και μείωσης του ναύλου, που οδήγησε τους ενάγοντες στην καταχώριση της παρούσας αίτησης.

Είναι η θέση των εναγόντων ότι μετά την ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου κατέστη νομικά προφανές ότι το δικαίωμα συμψηφισμού ή ανταπαίτησης σε αξίωση για ναύλο δεν επιτρέπεται και γι’ αυτό επικαλέστηκαν τις δικονομικές πρόνοιες για διαγραφή των σχετικών παραγράφων.

Η Διαταγή 86 των Κυπριακών Θεσμών Ναυτοδικείου προνοεί τα εξής:

“The Defendant, may in his answer plead any set-off or counterclaim. But if, in the opinion of the Court or Judge, such set-off or counterclaim cannot be conveniently disposed of in the action, the Court or Judge may order it to be struck out.”

Η ερμηνεία που έδωσε ο ευπαίδευτος συνήγορος των εναγομένων στη φράση “conveniently disposed of”, η οποία ουσιαστικά ρυθμίζει τις εξουσίες του Δικαστηρίου, είναι ότι αυτή αναφέρεται στο κατά πόσο αυτό θα ήταν πρακτικά σωστό ή θα εξοικονομούσε χρόνο και έξοδα στην εκδίκαση της συνολικής διαφοράς των διαδίκων. Αντίθετα ο ευπαίδευτος συνήγορος των εναγόντων υπόβαλε ότι ο Κανονισμός 86 έχει ως στόχο να παρεμποδίσει κατάχρηση της διαδικασίας του Δικαστηρίου και η λέξη “conveniently” σημαίνει ή/και υπονοεί στην “κατάλληλη περίπτωση”. Όπως ανέφερε στην αγόρευσή του μια νομικά ανεπίτρεπτη ανταπαίτηση ή εισήγηση δεν μπορεί να εκδικαστεί “καταλλήλως” (“conveniently”), ιδιαίτερα σε περίπτωση όπως την παρούσα όπου διεκδικείται ναύλο.

Συμφωνώ με την άποψη του συνηγόρου των εναγόντων. Αναμφίβολα η ερμηνεία που θα πρέπει να δοθεί στη λέξη “conveniently” θα πρέπει να είναι ευρεία όπως η ίδια η λέξη υποδηλοί. Η χρήση από το νομοθέτη μίας ουσιαστικά ασαφούς λέξης,

η οποία επιδέχεται πολλές ερμηνείες, είχε στόχο να δώσει ένα ευρύ φάσμα διακριτικής εξουσίας στα Δικαστήρια. Η εφαρμογή της Δ.86 δεν περιορίζεται μόνο σε πρακτικά κριτήρια όπως σπατάλη χρόνου και έξοδα, όπως ήταν η εισήγηση του συνηγόρου των εναγομένων. Η λέξη “conveniently” (“βολικά” ή “κατάλληλα”) πιστεύω ότι καλύπτει και τις περιπτώσεις όπου νομικά ανεπίτρεπτες θέσεις εισάγονται στα δικόγραφα. Περαιτέρω θα πρέπει να αναφέρω (παρόλο που δεν έχει σχολιασθεί από τους συνηγόρους) ότι οι εξουσίες του Δικαστηρίου για διαγραφή παραγράφων στα δικόγραφα, δεν περιορίζονται μόνο στη Δ.86 των Κανονισμών. Παρόμοια εξουσία υπάρχει στις εγγενείς εξουσίες (inherent jurisdiction) του Δικαστηρίου με ευρύτετο πλαίσιο, οι οποίες δεν επηρεάζονται από τις πρόνοιες της Δ.86. (Βλέπε *British Shipping Laws*, Τόμος 1, *Admiralty Practice* (1964) παράγραφοι 701-703.) Κατά συνέπεια κρίνω ότι η ύπαρξη ανταπαίτησης ή συμψηφισμού στα δικόγραφα, η οποία εκ προοιμίου κρίνεται ότι δεν έχει θέση και δεν επιτρέπεται σε συγκεκριμένη εκκρεμούσα διαδικασία, δίδει νομικό έρεισμα και εξουσία στο Δικαστήριο να ενεργοποιήσει τις εξουσίες που του δίδονται από τη Δ.86 για διαγραφή των.

Το ερώτημα το οποίο εγείρεται είναι κατά πόσο το δικαίωμα συμψηφισμού και ανταπαίτησης επιτρέπεται ή όχι να προβληθεί στην παρούσα διαδικασία. Το ερώτημα αυτό έχει ήδη απαντηθεί από το συνάδελφο Δικαστή Στυλιανίδη στην απόφασή του ημερομηνίας 26/3/93.

Στην απόφαση υιοθετείται πλήρως η απόφαση της Βουλής των Λόρδων στην *The “Dominique”* [1989] (ανωτέρω) και αναγνωρίζεται σαν κανόνας δικαίου η αρχή ότι δεν χωρεί συμψηφισμός ή μείωση ναύλου για οιοδήποτε λόγο. (Βλέπε *Aries Tanker Corporation v. Total Transport Ltd (The Aries)* [1977] 1 Lloyd’s Rep. 334 και *Henriksens Rederi A/S v. T.H.Z. Rolimpex (The “Brede”)* [1973] 2 Lloyd’s Rep. 333, όπου ελέχθησαν από το Λόρδο Denning τα εξής:

“I think that this rule about freight is to be justified in the same way as the like rule about a sum due on a bill of exchange or, as things stand at present, on an architect’s certificate. The good conduct of business demands that freight should be paid according to the terms of the contract. Payment should not be held up because the goods are alleged to have been damaged in transit. If that were allowed, it would enable unscrupulous persons to make all sorts of unfounded allegations - so as to avoid payment.”)

Συμφωνώ πλήρως με την απόφαση του αδελφού Δικαστή Στυλιανίδη και υιοθετώ τις θέσεις της απόφασης *The "Dominique"* (ανωτέρω), όπου επαναβεβαιώθηκε η θέση ότι η απαίτηση για πληρωμή ναύλου εξομοιώνεται με χρέος κάτω από συναλλαγματική. Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα από την απόφαση του Λόρδου Brandon στην υπόθεση *The "Dominique"* (ανωτέρω), σελ. 436, το οποίο υιοθέτησε ο συνάδελφος Στυλιανίδης και επαναλαμβάνω:

5

"It is a long established rule of English law, dating at least from the early part of the 19th century, that a cargo-owner is not entitled to set up, as a defence to a claim for freight, damage suffered by him by reason of some breach of contract by the shipowner in relation to the carriage, causing for instance partial loss of or damage to the goods, but must enforce any right which he has in respect of such breach by a cross-claim."

10

15

Οι εναγόμενοι στην αγόρευσή τους ήγειραν επίσης θέμα ουσιώδους παράβασης (fundamental breach) από μέρους των εναγόμενων. Εντούτοις τέτοιο θέμα ανακύπτει ουσιαστικά μόνο σαν θέμα υπεράσπισης και γι' αυτό δεν θα προχωρήσω να σχολιάσω τις εκατέρωθεν θέσεις, εφόσον δεν επηρεάζει την υπό εξέταση αίτηση.

20

Ενόψει των όσων έχω αναφέρει προκύπτει ότι η συμπεριλήψη από μέρους των εναγομένων ανταπαίτησης και συμψηφισμού ήταν νομικά ανεπίτρεπτη και εισηγήσεις που σχετίζονται με αυτές δεν μπορούν και δεν επιτρέπεται να αποτελούν μέρος στη διαδικασία αυτή η οποία αφορά αξίωση για ναύλο. Οιεσδήποτε αξιώσεις οι οποίες έχουν οι εναγόμενοι εναντίον των εναγομένων θα πρέπει να διεκδικηθούν είτε με ξεχωριστή αγωγή ή με παραπομπή σε δαιτησία.

25

30

Διατάσσεται η διαγραφή της παραγράφου 6 της Υπεράσπισης καθώς και η Ανταπαίτηση των εναγομένων.

Έξοδα εναντίον των εναγομένων.

35

Η αίτηση επιτυγχάνει με έξοδα.